

Brugervejledning Biomedicinsk Laboratorium

Biomedicinsk Laboratorium Syddansk Universitet

Det Sundhedsvidenskabelige fakultet – Institut for Molekylær Medicin

J.B. Winsløvs Vej 23

5000 Odense C

**Version 6
2020**

Biomedicinsk Laboratorium
J.B. Winsløws Vej 23
5000 Odense C

tlf. 65503723
fax 65906821

EAN nr. 5798000423022

CVR/SE nr. 29283958
P-nummer: 1011488419

LAB ID nr. 217 417 (klasse dyr)
LAB ID nr. 230 442 (GMO klasse 1)
LAB ID nr. 218 669 (GMO klasse 2)

Brugervejledning Biomedicinsk Laboratorium

Biomedicinsk Laboratorium er den centrale dyreforsøgsfacilitet på Syddansk Universitet. Laboratoriet ligger på adressen J.B. Winsløws Vej 23, 5000 Odense C, og råder over ca. 2.500 m² dyrestald, laboratorier og operationsstuer.

Organisatorisk er Biomedicinsk Laboratorium en afdeling under Institut for Molekylær Medicin, det Sundhedsvidenskabelige fakultet, men udfører arbejde for alle med behov for dyreforsøg på Syddansk Universitet, Odense Universitetshospital og sygehuse i Region Syddanmark.

Faglige opgaver

Service:

Biomedicinsk Laboratorium er et servicecenter, der yder assistance ved dyreforsøg. Afdelingen fremskaffer forsøgsdyr ved egen avl og ved indkøb, passer dyrene og yder bistand ved prøvetagninger og indgreb. Afdelingen rådgiver desuden i forsøgsdyrfaglige problemer, herunder dyremodeller, forsøgsplanlægning og etiske spørgsmål.

Undervisning:

Afdelingen afholder kurser i dyreforsøgskundskab, som giver de nødvendige forsøgsdyrfaglige kvalifikationer for at kunne opnå selvstændig dyreforsøgstilladelse eller medvirke i dyreforsøg. Der afholdes endvidere et kursus i eksperimentel mikrokirurgi.

Der arrangeres forskellige kirurgiske færdigheds kurser i operativ og laparoskopisk kirurg for læger under specialuddannelse, samt kirurgikurser for OUH og regionale sygehuse.

Forskning:

Forskning inden for komparativ medicin og forsøgsdyrskundskab koncentrerer sig primært om modeludvikling, metodeforbedring og dyrevelfærd.

En brugervejledning

Denne brugervejledning indeholder praktisk information til forskere som benytter sig af faciliteterne til gnavere på Biomedicinsk Laboratorium. Mange emner omtalt i vejledningen er baseret på love og bekendtgørelser, og skal derfor overholdes. Andre emner er rettet mod at kunne yde en optimal service for forskere. Der findes en separat vejledning til brugere af faciliteterne til store forsøgsdyr.

Etiske retningslinjer for dyreforsøg

Syddansk Universitet har udarbejdet etiske retningslinjer for anvendelse af dyr i undervisning og forskning. Retningslinjerne er tilgængelige fra Biomedicinsk Laboratoriums hjemmeside www.sdu.dk/biolab.

Adgangsregler:

- Adgang til staldområdet er kun tilladt iført heldragt, hårnet og dedikeret fodtøj. Heldragt, hårnet og dedikeret fodtøj forefindes i slusen.
- Jakker og tasker må ikke tages med ind i staldområdet.
- Indtagelse af føde- og drikkevarer er ikke tilladt i stald- og laboratorieområder.
- Børn er ikke tilladt i staldområdet.
- Der skal overholdes 24 timers karantæne efter et besøg til andre dyrefaciliteter.

Adgang

Der er kun adgang til Biomedicinsk Laboratorium for personer der beskæftiger sig med dyreforsøg jf. Bekendtgørelse om dyreforsøg. Dette kræver at man er kvalificeret til at have ansvar for eller medvirke i dyreforsøg, hvilket opnås ved deltagelse i et kursus i dyreforsøgskundskab. Adgang til Biomedicinsk Laboratorium rekvireres hos den ledende dyretekniker, ved angivelse af dato for kursusdeltagelse.

- Ledende dyretekniker: Jesper Stæhr, tlf. 6550 3723, jstaehr@health.sdu.dk

Opstart af projekter

Inden opstart af nye projekter skal der foreligge en Projekt Aftale (PAF). Projektaftalen indgås med afdelingsledelsen på Biomedicinsk Laboratorium, og er en hjælp til at tilrettelægge dyreforsøg. Der afklares om de nødvendige tilladelser foreligger, omfang af forsøget, ressourceforbrug og arbejdsmiljømæssige forhold i projektet.

- Afdelingsleder: Peter Bollen, tlf. 6550 3798, pbollen@health.sdu.dk

*Tilladelser til dyreforsøg***Tilladelser:**

- Alle forsøg der overstiger det såkaldte nålekriterium, eller en tilsvarende belastning som isolation i en periode, skal være forsynet med en tilladelse fra Dyreforsøgstilsynet.
- Hvis forsøg omfatter anvendelse af genmodificerede dyr, skal tilladelsen ligeledes inkludere et G-skema for hver anvendte genmodificerede stamme.
- Avl af genmodificerede dyr kræver en avstilladelse. Forskeren skal selv søge denne tilladelse.
- Genteknologiske forskningsprojekter skal være anmeldt hos Arbejdstilsynet.

Tilladelser til dyreforsøg

Alle dyreforsøg skal være forsynet med de nødvendige tilladelser fra Dyreforsøgstilsynet (www.dyreforsogstilsynet.dk) og Arbejdstilsynet (<http://arbejdstilsynet.dk>):

- Forsøg med hvirveldyr og embryoner i sidste trimester af udviklingen skal være forsynet med en forsøgstilladelse fra Dyreforsøgstilsynet, som forskeren selv skal søge igennem Dyreforsøgstilsynets ansøgnings- og statistikindberetningsystem AIRD.
- For hver genmodificeret stamme eller krydsning, anvendt i et dyreforsøg, skal der være indsendt et G-skema til Dyreforsøgstilsynet, enten ved ansøgningen af en tilladelse eller som en udvidelse af en eksisterende tilladelse.
- For hver genmodificeret stamme eller krydsning, der avles på BML, skal der foreligge en avstilladelse. Denne tilladelse skal forskeren selv søge igennem Dyreforsøgstilsynets ansøgnings- og statistikindberetningsystem AIRD.
- Hvert genteknologisk forskningsprojekt skal være anmeldt hos Arbejdstilsynet.

Assistance

Det er muligt at rekvirere assistance til prøveudtagninger, doseringer m.m. fra Biomedicinsk Laboratoriums personale efter aftale. Generelt udfører forskerne selv deres forsøg, og har selv ansvar for at rydde op efter endt forsøg, samt opvask af instrumenter og laboratorieudstyr.

Opkrævning af betaling

Opstaldning og andre serviceydelser faktureres som omkostningsdækkende virksomhed. Der faktureres månedligt. En prisliste er tilgængeligt på SDU-net.

Bestilling af dyr

Alle forsøgsdyr skal bestilles igennem Biomedicinsk Laboratorium. En sundhedsrapport skal være godkendt af den veterinære ledelse på Biomedicinsk Laboratorium inden dyrene bestilles. Forsøgsdyr kan ikke bestilles før der foreligger de nødvendige tilladelser.

Der må påregnes 2-3 uger for levering, karantæne og akklimatisering, inden forsøget kan påbegyndes, Dyr fra ikke godkendt leverandører kræver som regel mere tid før forsøget kan påbegyndes.

Forsøgsdyr som importeres fra ikke godkendte leverandører placeres i karantæne, og bliver først frigivet efter sundhedskontrol for specifikke patogener. Omkostninger herfor viderefaktureres til forskeren.

Opstaldning af forsøgsdyr

Forsøgsdyr må kun opstaldes i klassificerede områder på Biomedicinsk Laboratorium. Forsøgsdyr må ikke flyttes uden for Biomedicinsk Laboratorium. En undtagelse er dyr til aflivning og *in-vitro* forsøg. Dyr der har været flyttet fra Biomedicinsk Laboratorium må ikke re-introduceres pga. smitterisiko.

Sundhedskontrol af forsøgsdyr

På Biomedicinsk Laboratorium foretages fire gange årligt en generel sundhedskontrol af mus og rotter, ved stikprøver i besætningen. Der indgår serologi og PCR analyse af biologiske prøver i den rutinemæssige sundhedskontrol. Der udarbejdes en sundhedsrapport efter hver undersøgelse. Yderligere udføres undersøgelse efter fund af selvdøde dyr og forekomst af sygdom. Forskere vil blive orienteret om forekomst af infektioner i deres forsøgsdyr.

Transport af forsøgsdyr

Forsendelse af forsøgsdyr til andre institutioner er kun mulig efter aftale med den veterinære ledelse, som er ansvarlig for udfyldelse af eksport certifikater. Forsøgsdyr må kun sendes i dertil egnede transportkasser. Også dyr til aflivning, til *in-vitro* forsøg, må kun transporteres i dertil egnede transportkasser.

Dyreforsøg og arbejdsmiljø

For at sikre et sikkert arbejdsmiljø, skal en række retningslinjer overholdes når der arbejdes med dyreforsøg. Arbejdsmiljøgruppen på Biomedicinsk Laboratorium skal altid kontaktes, inden anvendelse af radioaktive stoffer, biologiske agens eller sundhedsfarlige stoffer. Arbejdsmiljøgruppen skal også kontaktes ved andre spørgsmål vedr. arbejdsmiljøet.

Arbejdsmiljøgruppe:

- Afdelingsleder, lektor Peter Bollen, lokal tlf. 6550 3798, pbollen@health.sdu.dk
- Dyretekniker Anne Mette Durand, lokal tlf. 6550 3567, amdurand@health.sdu.dk

Forebyggelse af allergi

Adgang til dyreafdelingen er kun muligt igennem slusen, hvor der skiftes til *heldragt, hårnet og dedikeret fodtøj*. Der anvendes altid *handsker* når forsøgsdyr håndteres. Det anbefales at personer med allergi eller overfølsomhed bærer en maske. Hænderne vaskes altid inden man forlader dyreafdelingen.

Anvendelse af radioaktive stoffer

Anvendelse af radioaktive stoffer er kun tilladt i godkendte rum. Aftalen om anvendelsen af radioaktive stoffer indgås med ledelsen og arbejdsmiljøgruppen på Biomedicinsk Laboratorium.

Anvendelse af biologisk agens

På Biomedicinsk Laboratorium findes et klasse 1 og klasse 2 laboratorium, hvor forsøgsdyr må behandles med GMO klasse 1 eller 2 biologisk agens. Der forefindes ingen forberedelseslaboratorium, så alle prøver skal klargøres i et klasse 1 eller 2 laboratorium, og transporteres forsvarligt til Biomedicinsk Laboratorium. Aftalen om anvendelse af biologiske agens indgås med ledelsen og arbejdsmiljøgruppen på Biomedicinsk Laboratorium. Der udarbejdes en biologisk APV inden arbejdet påbegyndes.

Anvendelse af sundhedsfarlige stoffer

Anvendelsen af sundhedsfarlige stoffer, som carcinogener, toksiske stoffer, kræftceller og andre cellelinjer indgås med ledelsen og arbejdsmiljøgruppen på Biomedicinsk Laboratorium. Det afklares i hvert enkelt tilfælde hvilke foranstaltninger der skal iværksættes for at kunne anvende sundhedsfarlige stoffer på en forsvarlig måde. Der udarbejdes en kemisk APV inden arbejdet påbegyndes.

Mærkning af stoffer

Alle stoffer der anvendes på Biomedicinsk Laboratorium skal være mærket med forskerens navn, stofnavn og dato for ibrugtagning. Forskeren skal sikre forsvarlig opbevaring af stoffer i dyrestalden, og skal selv bortskaffe ikke anvendte stoffer eller affaldsstoffer. Ved tvivl om opbevaring eller bortskaffelse kan laboranten kontaktes.

- Laborant Vivi Monrad, lokal tlf. 6550 4902, vmonrad@health.sdu.dk

Udstyr til dyreforsøg

Forskere skal selv tage forskningsudstyr og instrumenter til dyreforsøg med. Medbragt udstyr skal være mærket, og opstilles på Biomedicinsk Laboratorium på eget ansvar. Større apparater må kun opstilles efter aftale med ledelsen.

Beholdere til tøris eller nitrogen, samt andre prøvebeholdere, skal være rene med afspritzbare overflader. Genanvendte porøse flamingobeholdere må ikke tages med i dyrestalden pga. hygiejnen i stalden.

Udstyr til rådighed for forskere

På Biomedicinsk Laboratorium findes udstyr til fælles anvendelse. Listen med udstyr findes på SDU Net. Udstyret kan anvendes efter aftale.

Forbrugsmaterialer, som sprøjter, kanyler og servietter er til rådighed i forskellige rum. Medicin, anæstesimidler, sterile operationshandsker og andre forbrugsmaterialer kan rekvireres på Biomedicinsk Laboratorium. Til brug af kirurgiske instrumenter er der en lejepris.

Information

• Peter Bollen, afdelingsleder, lektor	tlf. 6550 3798	mobil 6011 3798
• Jesper Stæhr, ledende dyretekniker	tlf. 6550 3723	mobil 6011 3723
• Louise Langhorn, dyrlæge (orlov)	tlf. 6550 3727	mobil 6011 3727
• Stefanie Kolstrup, dyrlæge (vikar)	tlf. 6550 4905	mobil 9350 7408
• Vivi Monrad, laborant	tlf. 6550 4902	mobil 9350 7278

Kontakt uden for åbningstid:

• Teknisk service	tlf. 6550 8888

Arbejdsmiljøgruppe:

• Arbejdsleder	Peter Bollen	tlf. 6550 3798
• Medarbejderrepræsentant	Anne Mette Durand	tlf. 6550 3567

Telefonnumre:

• Modtagelse	lokal tlf. 3720
• Museafdelingen	lokal tlf. 3567
• Speciel plejeafdeling	lokal tlf. 3737
• Operationsgangen	lokal tlf. 3725
• Stordyrsafdelingen	lokal tlf. 3730

Godkendte leverandører af forsøgsdyr (alfabetisk):

Charles River

www.criver.com

Envigo

www.envigo.com

Jackson Laboratories

www.jax.org

Janvier

www.janvier-labs.com

Taconic

www.taconic.com